

tilsynenes kontrolelement er af svingende kvalitet fra kommune til kommune, og at der i mange kommuner ikke benyttes en systematisk beskrivelse af tilsynets tilrettelæggelse, dets indhold og omfang samt dets vurderingskriterier.

Det er anbefalingen, at kvaliteten af kommunernes tilsyn kan styrkes ved, at tilsynene bliver mere fokuserede og at tilsynsrapporterne styrkes. Tilsynene skal være faglige og der skal ske en regulering af, hvilke elementer, der indholds- og metodemæssigt skal indgå i et tilsynsbesøg.

Dette lovforslag giver socialministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvordan tilsyn på plejehjem og i plejeboliger mv. i praksis skal gennemføres, således at de kommunale tilsyn kan styrkes. Udover, at der skal følges op på, om borgerne får den hjælp, de har behov for efter deres afgørelser og det kommunale serviceniveau, der er fastsat i kvalitetsstandarderne, er der også en række andre forhold, som er relevante at behandle i forbindelse med et tilsynsbesøg, og som allerede i dag behandles i de kommuner, der har en god tilsynspraksis. Det er hensigten med dette lovforslag at udbrede en god tilsynspraksis til alle landets kommuner med en metodemæssig understøttelse af den måde tilsynet udføres på.

Forslaget indebærer ikke, at der ændres på antallet af tilsyn, men alene at der skabes hjemmel til at fastlægge indholds- og metodemæssige regler for hvilke forhold, der skal afdækkes ved et tilsynsbesøg. Som i dag skal det ved tilsynet afdækkes, om hjælpen leveres i overensstemmelse med såvel borgernes individuelle afgørelser efter servicelovens §§ 83 og 86 og kommunens kvalitetsstandarder.

I de regler, der skal fastsættes, vil indgå de forhold, der som minimum skal belyses ved et tilsyn. Det vil fx være borgernes oplevelse af deres hjem og deres sociale trivsel, forplejning, kultur og socialt miljø, de fysiske rammer for dagligdagen, aktiviteter, personale-mæssige forhold, personalets trivsel, ledelsen, faglige kompetencer og personalets sygefravær. Ledelsen skal under tilsynet desuden redegøre for, hvorvidt der er sket ændringer siden det sidste tilsynsbesøg. Det gælder både i forhold til tidligere kritikpunkter, men også i forhold til andet, der har ændret sig fx udskiftning i ledelsen, væsentlige ændringer i personalesituationen og lignende. Desuden vil der i reglerne blive stillet krav til, hvordan tilsynsrapporterne skal udformes og krav om opfølgning på tilsynsbesøgene. Der lægges ikke i forslaget op til, at der ved det særlige tilsyn på plejehjem og i plejeboliger skal føres tilsyn med stedets økonomi. Dette er omfattet af det kommunale tilsyn efter retssikkerhedsloven.

Ved at fastsætte regler for, hvilke emner der skal behandles og føres tilsyn med i forbindelse med det enkelte tilsynsbesøg, bliver der også mulighed for at lave sammenligninger mellem plejehjem og plejeboliger, både internt i en kommune og eksternt mellem forskellige kommuner. Dermed skabes der mulighed for, at man ikke bare kan lære af hinandens fejl, men også udveksle gode erfaringer og løsningsforslag i forhold til konkrete problemer. Ved at sætte fokus på læring og udvikling i forbindelse med tilsynet skabes der mulighed for, at kommunerne bliver styrket i tilsynsopgaven og dermed også i den daglige pleje- og omsorgsindsats ved læring af egne idéer, gode eksempler og fejl og mangler. Undersøgelsen peger på, at politisk deltagelse i tilsynene ikke understøtter tilsynenes kontrolelement og faglighed. For at sikre at tilsynene bliver faglige foreslås det, at socialministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at tilsynsbesøgene skal foregå uden deltagelse af politikere. Dette er naturligvis ikke til hinder for, at man i kommunerne arrangerer dialogmøder på plejehjem og i plejeboliger mv., hvor borgere, pårørende, politikere, personale og ledelse kan gå i dialog om forskellige forhold i plejebolighedernes dagligdag, herunder det kommunale serviceniveau på området.

3.2 Præcisering af reglerne om ældreråds etablering og ældrerådets stedfortrædere til klagerådet

Lovforslaget om en ændring af retssikkerhedsloven indebærer alene en præcisering af, at det ikke er kommunalbestyrelsen, der nedsætter ældrerådet, men at medlemmerne skal vælges ved direkte valg.

I forhold til ældrerådets stedfortrædere til klagerådet præciseres det, at hvis der er fem medlemmer af ældrerådet skal der vælges to stedfortrædere blandt dets medlemmer.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Det forudsættes allerede efter gældende ret, at kommunerne udarbejder retningslinjer for tilsynsbesøgene og opfølgningen på disse. Forslaget om, at der fastsættes regler for, hvilke emner der skal behandles ved et tilsynsbesøg og hvordan afrapporteringen skal foregå vil betyde, at tilsynene vil tage længere tid både i forhold til tilsynsbesøget og afrapporteringen. Det vurderes, at forslaget vil påføre kommunerne merudgifter for cirka 3 mio. kr. om året.

Ændringen af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område har ingen administrative eller økonomiske konsekvenser.

De økonomiske konsekvenser af forslaget forhandles med kommunerne.